

Krusboda skola

Plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkningar

Gäller för höstterminen 2020 och vårterminen 2021

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskoleklass

Grundskola åk 1-6

Fritidshem

Innehåll

Inledning: _____ s. 3

Presentation av skolan: _____ s. 4

Lagar och förordningar: _____ s. 5

Begrepp och definitioner: _____ s. 6

Ansvarsområden: _____ s. 7

Delaktighet, förankring och information: _____ s. 9

Förslag på kartläggningsmetoder: _____ s. 9

Strukturer för akuta händelser: _____ s 12

Utvärderingar av förra årets plan: _____ s 14

Årets främjande aktiviteter: _____ s 15

Kontaktuppgifter: _____ s 18

Anmälningsskyldighet, Stöd och hjälpinsatser _____ s 19

Bilaga 1 Diskrimineringsgrunderna: s.21

Bilaga 2 Medling och mini-medling: s.25

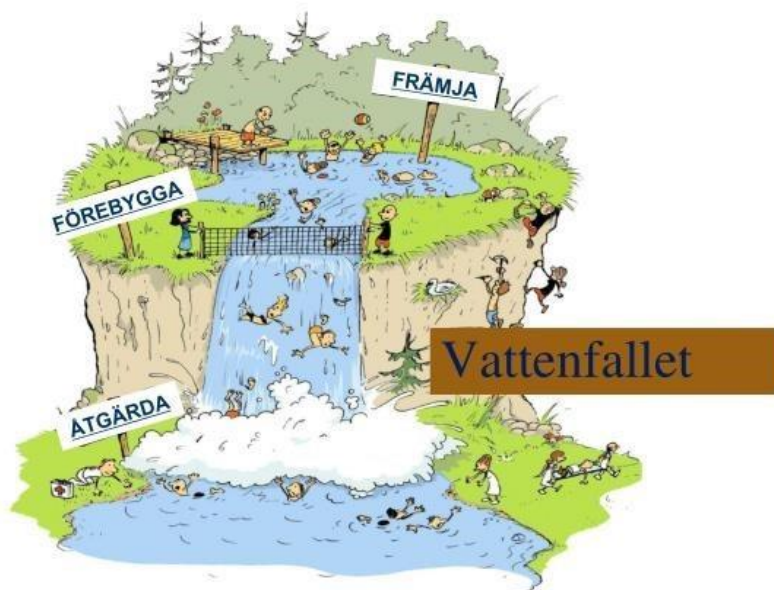
Bilaga 3 Trivselprogrammet: s. 26

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

I Tyresö kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *arbetslagets dokument*, en dokumentation och översikt av det pågående arbetet i arbetslaget. Tyresö kommun har även en gemensam hemsida Syftet med hemsidan är att den ska fungera som en verktygslåda där rektorer och skolpersonal hittar information om allt som rör skolornas likabehandlingsarbete. På hemsidan kan man även hitta konkreta förslag på hur skolor kan arbeta med värdegrundsuppdraget, hur lagstiftningen ser ut och hur man kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom en gemensam hemsida är det även lättare att skapa likvärdighet för kommunens skolor. Hemsidan hittar ni nedan, [Tryck här](#).

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på arbetslagsnivå. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

Arbetslagets dokument ger en översikt av det förebyggande arbetet. Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter och upplevelser kring situationen i skolan. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Organisation

Arbetslagsnivå Varje arbetslag har minst en likabehandlingsansvarig som ser till att arbetslaget gemensamt sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna samt de förebyggande åtgärderna. Likabehandlingsansvariga ansvarar för de arbetslagsmöten där åtgärderna följs upp och utvärderas. Arbetslagets likabehandlingsansvariga sitter i skolans Likabehandlingsgrupp.

Övergripande nivå. Skolan har även en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, specialpedagog, kurator (30% ht. -20, 100% vt. -21) samt biträdande rektor. Det finns ett kommungemensamt årshjul som utgör en grund för skolans främjande samt förebyggande arbete på organisationsnivå samt arbetslagsnivå.

Presentation av skolan

Krusboda skola är en F-6 skola med cirka 360 elever. Skolans utveckling utgår från elevernas bästa och drivs av skolledning tillsammans med elevhälsoteamet, lärare, pedagoger och övrig personal.

Skolans vision

Tyresös kommunala grundskolor har en gemensam vision som ska genomsyra allt som händer i skolan varje dag.

Tyresös kommunala grundskolor erbjuder en utmanande läranderesor mot en föränderlig framtid. Vi skapar en skola för var och en genom att varje dag:

- utvecklas och lära tillsammans,
- använda mångfaldens möjligheter,
- utgå från forskning och beprövad erfarenhet

- utveckla sociala och kreativa förmågor

Mer information om skolans vision hittar ni på följande länk:

[Tryck här](#)

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. ... En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanerna (Lgr11, Lsär11) lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11, Lsär 11.)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Diskriminering

Det finns två former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. (kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder) För en beskrivning av diskrimineringsgrunderna samt sexuella trakasserier, se bilaga 1.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. För att komma till Skolverkets sida om ordningsfrågor, trygghet och studiero [tryck här](#).

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att *Arbetslagets dokument* upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att det finns en likabehandlingsgrupp på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov

Likabehandlingsgruppen möts kontinuerligt och ansvarar för:

- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att inför den nya *Skolans plan* diskutera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna
- att sammanställa skolans kränkingsrapporter en gång per månad med syftet att få syn på mönster
- att lyfta resultat från kartläggningar som genomförs på skolan och som har relevans för frågor som rör trakasserier, kränkningar, trygghet t.ex. Hälsosamtal.
- att lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. Brukarenkäten och Skolenkäten (Skolinspektionen) och se till att resultaten diskuteras
- att följa upp och stödja arbetslagens arbete i det kontinuerliga arbetet

Arbetslaget ansvarar för

- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår
- att personal analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att elever diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer
- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart i augusti
- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att i juni sammanställa och utvärdera arbetslagets arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det föregående året

All personal ansvarar för

- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator genom blankett ”anmälan om kränkande behandling”.
- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier ska mentor i samverkan med fritidshemspersonal säkerställa att åtgärder genomförs, följs upp och utvärderas.
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i verksamheten
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombeds

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om *Skolans plan*.

Det ska finnas en informationspunkt till vikarier som berör främjande och förebyggande rutiner kring kränkande behandling. Vi avser att dela skolans plan och rutiner kring kränkande behandling till den vikariepool som skolan samarbetar med.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på årskursmötena och att de även lyfts på arbetslagsmöten under läsåret.

Elevers delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och diskuteras vid skolårets början.

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt under klassråd som elevrådsrepresentanter sedan tar med sig till elevrådet för diskussion.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete vid skolårets första föräldramöte. *Skolans plan* ligger i V-klass och vårdnadshavare ombeds ta del av denna.

Förslag på kartläggningsmetoder

Kartläggning av elever

Ni väljer de kartläggningsmetoder som passar er verksamhet. Kartläggningarna måste fånga såväl kränkningar, trygghet samt alla diskrimineringsgrunderna och sexuella trakasserier. I alla kartläggningar är det viktigt att, av hänsyn till elevers integritet, skydda "uppgiftslämnarens" anonymitet. Kartläggningsmetoderna nedan är förslag som verksamheten kan använda sig av.

Kartläggning av elever

- Använd de kartläggningar som redan görs på skolan som hälsosamtal, utvecklingssamtal, betygsstatistik. Informationen behöver då avidentifieras och sammanställas med syfte att visa på övergripande mönster. Det främjande och förbyggande arbetet på skolan är inte individriktad utan arbetar med skolans övergripande miljö, bemötande, organisation och strukturer. Individuella ska ha individuella handlingsplaner.
- Sammanställning av kränkingsrapporter. Även här är det viktigt att avidentifiera informationen. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. skåphall där många kränkningar sker.
- Enkäter. Styrkan i enkäter är anonymiteten. Svagheten är att du bara får svar på det du frågar efter samt att det kan finnas en osäkerhet i hur eleverna uppfattat frågorna. Det är därför centralt att de begrepp som används i enkäten har gått genom med elevgruppen. I verktygslådan finns två enkäter. En rör sexuella trakasserier och en är övergripande och fångar kränkande behandling samt alla diskrimineringsgrunderna. [Tryck här](#)
- Huset. Huset behöver göras i flera steg. Det första steget är att utifrån en karta över verksamheten låta eleverna markera områden där de känner sig trygga (grönt) och där de känner sig otrygga(rött). Nästa steg är att ta reda på vad det är som gör de otrygga platserna otrygga och de trygga platserna trygga. Som vuxen behöver du ha kunskap om diskrimineringsgrunderna för att kunna koppla till dem. För närmare beskrivning gå till tryck på länken. [Tryck här](#)
- Flugan. Pedagoger sätter upp en bild på en Fluga vid de platser där kränkningar eller trakasserier är ofta förekommande. Inför t.ex. mentorstid får eleverna uppgiften att fundera över vad Flugan har sett. "Flugans" observationer tas upp till diskussion eller skrivs ned på lappar som läraren sammanställer.
- Observationer. Lärare eller elever genomför observationer. Observationerna behöver ha en tydlig ram kring tid och innehåll.
- Sociogram
- Trygghetsvandringar
- Intervjuer
- Temperaturmätningar

Kartläggning av pedagoger

Självskattning.

Självskattning bygger på just självskattning och samma situation kan skattas olika av olika pedagoger. Självskattningen i sig ger därför ingen "rättvis" bild av situationen. Däremot kan självskattningen vara en bra utgångspunkt för diskussioner. Ett nästa steg efter att självskattningen genomförts är därför att arbeta i par eller mindre grupper där varje fråga i självskattningen diskuteras, t.ex. hur har varje enskild personal uppfattat frågan och hur

har hen arbetat med den.

Vi har två former av självskattning:

Övergripande självskattning som tar upp samtliga diskrimineringsgrunder. [Självskattning](#)
Diskussionsunderlag är kopplade till varje diskrimineringsgrund enskild
diskrimineringsgrund. [Diskussionsunderlag](#)

- Pedagoger observerar varandra. Observationerna bör ha en tydlig ram kring innehåll och tid.

Kartläggning av organisation och struktur

- Är skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kända av skolans personal?
- Introduceras nya pedagoger och vikarier till skolans rutiner och strukturer rörande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?
- Är skolans fysiska miljöer tillgängliga för samtliga elever?
- Är skolans undervisning organiserad på ett sådant sätt att alla elever har möjlighet att delta?
- Är skolans regler neutrala i relation till diskrimineringsgrunderna?

Strukturer för akuta situationer

En karta över de processer som ska träda i gång vid akuta situationer finns, [Rutiner](#)

Här hittar du även anmälningsblanketter, stödmaterial och en längre beskrivning av kommunens rutiner vid ärenden där elever utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av andra elever eller av personal vid skolan.

Rutiner för när elev kränks eller trakasseras av andra elever

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksamma på indikationer på att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar.
- All personal som själv ser eller hör, får information om eller på annat sett misstänker att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa den pågående kränkningen eller trakasseriet.
- Personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för trakasserier eller kränkningar ska göra en kränkningsanmälan samt ta kontakt med elevens klasslärare/mentor som ansvarar för att föra vidare arbete med ärendet.
- Kränkningsanmälan gör digitalt och delas automatiskt med rektor som bifogar huvudman.
- Vårdnadshavare informeras av den person som gör kränkningsanmälan.

2. Utredning och analys

- Om anmälaren bedömer att det är en händelse som kräver ytterligare utredning eller åtgärder än vad som redan vidtagits ansvarar klasslärare/mentor för en första utredning. Hur många som behöver vidtalas beror på den uppkomna situationen.
- Samtalen med de inblandade ska ske skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt ska inte utfrågas tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserierna upphör.
- Om händelsen kan anses uppklarad och inte kräva vidare åtgärder sparas blankett *Utredning* [Utredning](#) i elevakten för att säkerställa att upprepade kränkningarna och trakasserierna fångas upp och åtgärdas.

3. Handlingsplan

- Om händelsen inte kan anses vara uppklarad görs en handlingsplan. Följ länken till mallen [Handlingsplan](#)
- En handlingsplan ska upprättas för både den elev som utsätts och den/de som utsätter.
- Skolan behöver ta ställning till om andra myndigheter ska kontaktas

- En återkoppling görs till huvudman utifrån uppföljning av ärendet, se blankett *Uppföljning* [Uppföljning](#)
Uppföljning av ärendet beslutas vid upprättandet av handlingsplanen.

Rutiner när elev diskrimineras, trakasseras eller kränks av någon av skolans personal

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier

- All personal ska vara uppmärksamma på indikationer på att en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkningar.
- All personal som ser eller hör en elev utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Personal som ser, hör eller får information om att någon elev utsatts för diskriminering trakasserier eller kränkningar av en av skolan anställda informerar rektor eller en av rektor utsedd person.
- Rektor informerar huvudman, [tryck här](#)
- Rektor informerar vårdnadshavare.

2. Utredning och analys

- När en anställd är misstänkt för att diskriminera, trakassera eller kränka en elev är det rektor som ska utreda ärendet. Rektor kan söka stöd av kommunens HR avdelning

3. Handlingsplan

- Handlingsplan ska alltid upprättas när elev har utsatts av en av skolans anställda.
- Handlingsplan ska upprättas för såväl den personal (åtgärdsplan) som utsätter samt för den/de elever som utsatts.
- När elever utsatts av en anställd behöver oftast EHT kopplas in i utredningen och upprättande av elevens/elevernas handlingsplan.
- Det ska finnas en kontinuerlig uppföljning av elevens/elevernas situation. I direkt anslutning till händelserna bör uppföljning ske på daglig basis.
- Åtgärderna för den anställda kan variera från stödsamtal till disciplinära åtgärder beroende på allvaret i händelsen. Dennes åtgärdsplan ska följas upp kontinuerligt
- Vårdnadshavare samt huvudman ska informeras kontinuerligt.
- Utvärdering av handlingsplanen ska ske inom 8 veckor.

Utvärderingar av förra årets *Skolans plan*

Rutiner och strukturer

- Hur har årshjulet fungerat?
- Har den övergripande Likabehandlingsgruppen fungerat?
- Har arbetslagen arbetat kontinuerligt med de aktiva åtgärderna (förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter)?
- Har personalen följt skolans rutiner för hantering av kränkningar, trakasserier eller diskriminering?

Likabehandlingsgruppen utvärderar skolans plan i juni 2020.

Resultaten av utvärderingarna har lett till följande åtgärder:

Främjande och övergripande aktiviteter

- Har arbetslagen genomfört förra årets främjande aktiviteter? Om nej, varför? om Ja, vad blev resultaten?
- Kan vi, utifrån arbetslagens kartläggning, se områden som skulle gynnas av skolövergripande åtgärder? Om ja förs detta in i årets främjande aktiviteter.
- Arbetslagens främjande aktiviteter utvärderas i *Arbetslagets dokument*

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas i *Arbetslagets dokument*

Årets främjande aktiviteter

Förebygga kränkande behandling samt till varje diskrimineringsgrund och sexuella trakasserier finns det en bank med förslag på flera aktiviteter. Tryck på länken ”till banken” så kommer du dit.

Skolans förslag är övergripande och varje arbetslag formulerar egna åldersadekvata främjande aktiviteter som skrivs in i *Mall för kontinuerligt arbete främjande aktiviteter*.

[Tryck här](#)

Övergripande

- Representanter för skolan deltar i kommunens styrgrupps möten kring det fortsatta systematiska likabehandlingsarbetet för kontinuerlig kompetens utveckling.
- Under läsåret 20/21 prioriteras det målinriktade arbetet mot kränkande behandling, diskriminering samt trakasserier i personalgruppen. Elever och vårdnadshavare kommer även att vara i delaktiga i det systematiska värdegrundsarbetet. Material kommer att utgöras av Barnkonventionen *Lika Rätt* samt Skolverkets modul *Främjande Likabehandling*.
- Arbeta i arbetslagen utifrån värdegrundsunderlaget *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde* där teman är relaterat till specifik diskrimineringsgrund.

Kränkningar

- Elever och lärare upprättar tillsammans gemensamma klassregler i början av läsåret
- Eleverna har fasta platser i matsalen
- Skolan har schemalagda rastaktiviteter styrda av trivselledare under vissa raster.
- Skolan arbetar med trivselprogrammet och utbildar trivselledare.
- Skolan har rastvärdar placerade på olika områden på skolgården.
- Skolan har idrottsvärdar i omklädningsrummen.

Kön

- Läromedel granskas kritiskt utifrån hur kvinnor/flickor och män/pojkar presenteras. Upptäcker personal att det framkommer något anmärkningsvärt i läromedel ska detta tas upp med ledningen.
- Arbetsområde *Tema 1 - Jämställdhet och genus*: kopplat till diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet och könsuttryck. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Könsuttryck och identitet

- Skolan har könsneutrala toaletter
- Vid enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges finns alternativet annan.
- Det har installerats duschbås att använda vid duschning efter idrottsundervisningen.

- Arbeta i kollegiet med normer, normmedvetenhet och normkritik utifrån Skolverkets modul *Främja för likabehandling* [Skolverket](#)
- Arbetsområde *Tema 1 - Jämställdhet och genus*: kopplat till diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet och könsuttryck. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Etnisk tillhörighet

- Elevernas flerspråkighet lyfts som en styrka i klassrummet.
- Läromedel granskas kritiskt utifrån stereotypa föreställningar om etniska grupper. Upptäcker personal att det framkommer något anmärkningsvärt i läromedel ska detta tas upp med ledningen.
- Arbetsområde *Tema 2 - Tro och religion*: kopplat till diskrimineringsgrunderna religion eller annan trosuppfattning och etnisk tillhörighet. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Religion och annan trosuppfattning

- Lärare har kunskap om vilka högtider och traditioner som firas av eleverna (där de vill uppge det) för att kunna visa intresse för detta.
- Erbjuder kost som tar hänsyn till religion.
- Lärare synliggör och använder elevers kunskaper om och erfarenheter av olika religioner, när eleverna känner sig bekväma med det. Ex. kartläggning av vilka högtider och traditioner eleverna i klassen firar.
- Arbetsområde *Tema 2 - Tro och religion*: kopplat till diskrimineringsgrunderna religion eller annan trosuppfattning och etnisk tillhörighet. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Funktionsnedsättning

- Hjälpmedel finns tillgängliga och presenteras för elever i klassen
- Klassrummet möbleras med utgångspunkt i elevers behov av olika inlärningsmiljöer
- Gemensamma aktiviteter utformas så att alla elever kan delta.
- Fortbildning av skolpsykolog Linus Mörk samt föreläsare Susanne Norman för personalgruppen i syfte att utveckla en anpassad lärmiljö utifrån alla elevers behov.
- Fortlöpande handledning för enskilda pedagoger samt grupper för att utveckla metoder samt förhållningssätt som är gynnsamma för samtliga elever.
- Arbetsområde *Tema 3 - Lika och Olika*: kopplat till diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Sexuell läggning

- HBTQ frågor integreras i undervisningen.
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör HBTQ frågor/diskussioner för att få en ökad medvetenhet och normalisera detta bland eleverna.
- Arbetsområde *Tema 4 - Vänskap och kärlek*: kopplat till diskrimineringsgrunden sexuell läggning.

Ålder

- All personal är medvetna om språkbruk och använder inte ord som har en negativ klang relaterat till ålder som t.ex. småbarn, bebis, fjortis.
- Skolan har gemensamma lopp, friidrottsdagar och elevens val med blandade åldrar.
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör diskrimineringsgrunden ålder för att få en ökad medvetenhet kring detta bland eleverna.
- Fadderverksamhet åk 1 med åk 4.
- Arbetsområde *Tema 5 - Ålder*: kopplat till diskrimineringsgrunden ålder. För material se bilaga *Krusboda skolas – Alla Barns Lika Värde*.

Sexuella trakasserier

- Lärare lyfter vikten av att respektera människors kroppsliga integritet
- Arbeta med systematiskt värdegrundsarbete som berör sexuella trakasserier.

Heder

Arbetet kring *Heder* kommer främst ett målinriktat arbete ske under vårterminen 2021 under ledning av skolans kurator.

- Skolans pedagoger ska informeras om [Origo](#) och det stöd som finns där.
- Skolans kurator har en grundutbildning i hedersrelaterat våld och förtryck.
- Personal har haft möjlighet till handledning av skolans kurator kring kunskap om risker och varningstecken relaterade till hedersproblematik.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med

Rektor:	Birgitta Henriksson	
	08-5782 9801	birgitta.henriksson@tyreso.se
Biträdande rektor	Roger Lindquist	
	08-5782 7804	roger.lindquist@tyreso.se
Kurator:	Sara Norman	
	08-5782 9082	sara.norman@tyreso.se
	08-5782 9082	susanne.vestlin@tyreso.se
Speciallärare:	Erica Saltmark	
	070-1698355	erica.saltmark@tyreso.se
Specialpedagog:	Anna Ödén	
	070-1698354	anna.oden@utb.tyreso.se
Skolsköterska:	Johanna Lärking	
	08-5782 9988	johanna.larking@tyreso.se
Skolpsykolog:	Linus Mörk	
	072-4695156	linus.mork@tyreso.se

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan: Johan Ahlkvist johan.ahlkvist@tyreso.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till

BEO (barn- och elevombudet). [BEO](#)

DO (diskrimineringsombudet) [DO](#)

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinsatser

- Kommunens socialtjänst för barn och ungdom (Mottagningsenheten): Tel: 08-5782 91 00. Till socialtjänstens mottagningsenhet kan alla föräldrar och barn vända som är i behov av stöd och hjälp av olika anledningar. Hit kan du exempelvis ringa om du som barn mår dåligt och behöver stöd, om du som förälder känner dig orolig för ditt barns mående eller om du känner att du kan behöva stöd från socialtjänsten för att kunna tillgodose dina barns behov. [Tryck här](#)
- Kommunens resursenhet: Tel nr: 08-5782 9602. Resursenheten har i uppdrag att erbjuda allmänt förebyggande och individuellt inriktade insatser till barn, ungdomar och deras familjer. Resursenheten tillhör avdelningen Verksamheter i kommunal regi och utför insatser på uppdrag av individ- och familjeomsorgen. Inom enheten finns bland annat öppen förskola, mobila teamet, stöd till unga brottsutsatta, familjeteamet, IFA (intensivt familjearbete), ungdomstjänst, träningsboende och Mini Maria. Inom Resursenheten ges också anhörigstöd och föräldrautbildningen ABC. [Tryck här](#)
Du kan även på länken ovan ställa anonyma frågor till socialtjänsten.
- Barnens hjälptelefon (Bris) Tel: 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om. www.bris.se

- Rädda Barnens föräldratelefon Tel: 020-786 786. Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.
www.rb.se

Bilaga 1 Diskrimineringsgrunderna finns i två varianter utan och med exempel

Diskrimineringsgrunderna utan exempel

Kön: att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man. Diskrimineringsgrunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11 grundsär). Eller ... att skolan aktivt ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsidentitet eller uttryck: Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *könsidentitet och könsuttryck*: *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, icke-binär, man, transperson osv.). *Könsidentiteten* behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet. *Könsuttryck* beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller likande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. Annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddat i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning beskriver inte ett statistiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att fungera optimalt. Skolan är ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder: hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras.

Diskrimineringsgrunder med exempel

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målar firma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånlar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoulett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är ett jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutnings bal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Bilaga 2 Medling och mini-medling

Skolan arbetar förebyggande och främjande med medling och mini-medling. Skolans kurator arbetar med konflikthantering och medlingssamtal i olika konstellationer; enskilt, två och två samt i större grupper. Skolan arbetar för att introducera mini medling för all personal på skolan.

När personalen har ett likartat arbetssätt vid konflikter skapas trygghet både för elever och personal. Eleverna känner sig rättvist bemötta och lika behandlade av all personal. Personal känner att de har struktur i ryggen, vågar agera i fler situationer och känner sig trygga med att de har stöd från skolledningen vid konflikthantering. Dessutom känner sig föräldrar trygga med att skicka sina barn till en skola som har tydliga rutiner för konflikthantering. Medling är ett konkret verktyg som ger ett gemensamt förhållningssätt.

Vanlig medling används vid större konflikter och då görs församtal med de enskilda eleverna innan medlingsmötet äger rum. Under dessa församtal kan det visa sig att konflikten är en kränkning och då används inte medling som metod. Om en konflikt visar sig vara en kränkning följer skolan istället rutinen vid kränkande behandling.

Mini medling används vid vardagliga konflikter som sker på skolan.

1. Sätt ramen (se nedan)
2. Led processen framåt. (Fördela ordet jämt, adressera frågor, mini summera och markera om någon avbryter.
3. Var opartisk (neutralt språk, värdera och bedöm ej, ta ej ställning och hjälp parterna till egna förslag)

Dåtid Berätta din version av vad som hände. Vad kände du? Vad tänkte du? Hur har händelsen påverkat dig? Vad kan/vill du ta för ansvar i händelsen?

Nutid/framtid Har du några frågor till den andre? Hur vill du att ni ska vara mot varandra framöver?(få fram förslag) Vad vill du komma överens om inför framtiden? Konkretisera till en överenskommelse.

Bilaga 3 Trivselprogrammet aktivitet och inkludering på rasten

Skolan arbetar främjande med att initiera trivselprogrammet där vi också utbildar en trivselledare. Trivselprogrammet är ett program för aktivitet och inkludering i skolan där trivselledare i årskurs 3-6 skapar möjligheter för ökad aktivitet på rasterna. Trivselprogrammet sätter också fokus på ökad aktivitet i undervisningen och programmets mål är följande:

- öka trivseln
- främja ökad och mer varierad aktivitet på rasterna
- skapa mer aktivitet i undervisningen
- bygga goda vänskapsrelationer
- förebygga konflikter och mobbning
- främja värderingar som inkludering, vänlighet och respekt

Kombinerat med skolans egna handlingsplaner är målet att Trivselprogrammet också ska bidra till att minska mobbning.

Vad gör en trivselledare? En trivselledare ska vara med och bidra till mer aktivitet, bättre sammanhållning och en tryggare skolmiljö. Trivselledarna deltar på två utbildningsdagar per år tillsammans med trivselledare från andra skolor. Eleverna utbildas i rollen som trivselledare, de får tips på hur de ska leda en lek och fokus läggs på värderingar som inkludering, vänlighet och respekt. Trivselledarna har ansvar för att sätta igång och skapa aktivitet på rasten. Trivselledarna bär västar eller kaptensbindlar, välkomnar alla som vill vara med och deltar även själva i aktiviteten. De planerar och utvärderar aktiviteterna och får dagligen träna sig på att leda. Det finns även mer information att läsa på följande länk: <https://trivselledare.se/>

TRIVSELLEDARE™ TL

VARFÖR LEK OCH FYSISK AKTIVITET?

JAG TRÄNAR:

- Problemlösning
- Kommunikation
- Kreativitet
- Själständighet
- Demokratiskt förhållningssätt

JAG FÅR:

- Bättre inlärningsförmåga
- Förbättrad koncentrationsförmåga
- Starkare immunförsvaret
- Starkare skelett och muskulatur
- Förbättrad kroppsuppfattning
- Ökat psykiskt välbefinnande
- Förbättrad livskvalitet

JAG KÄNNER:

- Glädje
- Delaktighet
- Jämlikhet
- Gemenskap
- Vänskap

JAG LÄR MIG:

- Ansvar
- Empati
- Samspel
- Regler

"De har tränat och blivit bättre på att kommunicera/uttrycka sig. De har lärt sig att ta eget ansvar, blir mer självständiga, skapar egna lekar".
--TL-ansvarig på en skola i Göteborg

"Fysisk aktivitet har positiva effekter på både den fysiska och psykiska hälsa, lärande och studieresultat"
--Bunkeflostudien